

Estd. 1962

'A++' Accredited by NAAC (2021) With CGPA 3.52

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

परिपत्रक

14/२०२४

विषय - जागतिक जल दिन (२२ मार्च) उपक्रम महाविद्यालय स्तरावर साजरा करणेबाबत सुधारित परिपत्रक आणि मुदतवाढ

संदर्भ - उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे यांचे क्रमांक-उशिसं/युनिसेफ/२०२४/१७२९ दि.१४/०३/२०२४

सर्व अधिविभागप्रमुख, संचालक, समन्वयक, शिक्षक, अधिकारी, व प्रशासकीय सेवक तसेच संलग्नित महाविद्यालये व मान्यता प्राप्त संस्था यांचे प्राचार्य/संचालक, अधिकारी व सेवकांना कळविण्यात येते की, राज्यातील सर्व महाविद्यालयांत नैसर्गिक संसाधने व पाण्याची बचत या अभियानांतर्गत ग्रीन क्लब स्थापन करून विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. पाणी बचतीच्या उपाययोजनासाठी ग्रीन क्लब च्या माध्यमातून संदर्भीय पत्रामध्ये नमूद केलेले सहज करण्याजोग्या कृती योजना राबविणे अपेक्षित आहे. या अनुषंगाने सर्व संलग्नित महाविद्यालयात व विद्यापीठामध्ये जागतिक जल दिन साजरा करण्याचे सूचित करण्यात येत आहे. जागतिक जलदिनाच्या निमित्त नियोजित उपक्रम यशस्वी राबविल्याबाबत प्रोत्साहनपर पुरस्कार देण्यात येणार असून यासाठीच्या मार्गदर्शन सूचना व पुरस्कारासाठी निवडीचे सुधारित निकष उपरोक्त संदर्भीय पत्रानुसार देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार सर्वांनी कार्यवाही करावी.

कुलसचिव

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

जा.क्र. आस्थापना/ 473

दि. 18 MAR 2024

प्रति,/-

- १) मा. कुलगुरु, मा. प्र-कुलगुरु, मा. कुलसचिव, मा. अधिष्ठाता, मा. संचालक परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ, मा. वित्त व लेखा अधिकारी, संचालक, यांचे कार्यालयास.
- २) सर्व अधिविभागप्रमुख, संचालक, समन्वयक, शिक्षक, रेक्टर, प्रशासकीय अधिकारी, सेवक
- ३) संलग्नित महाविद्यालये व मान्यता प्राप्त संस्था यांचे प्राचार्य/संचालक
- ४) इंटरनेट विभाग - सदरचे परिपत्रक विद्यापीठाच्या संकेस्थळावर प्रसिध्द करावे.

विभागप्रमुख यांनी सदरचे परिपत्रक सर्व शिक्षक व सर्व प्रशासकीय अधिकारी/सेवकांच्या निदर्शनास आणावे.

महाराष्ट्र शासन

उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

४१२ ई, बहिरट पाटील चौक, मॉडेल कॉलनी, शिवाजीनगर पुणे-४११ ०१६

Web : www.dhepune.gov.in

E-mail: director.dhepune@nic.in

फोन नं. ०२०/२६१२२११९

क्रमांक-उशिसं/युनिसेफ/२०२४/

१७२९

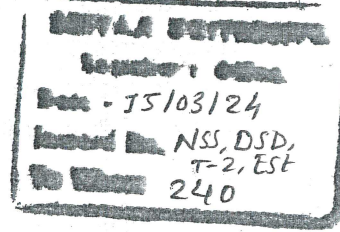
दि.

4 MAR 2024

ईमेलद्वारे

प्रति,

सर्व विभागीय सहसंचालक (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य
कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य

विषय: जागतिक जल दिन (२२ मार्च) उपक्रम महाविद्यालय स्तरावर साजरा करणेबाबत सुधारित
परिपत्रक आणि मुदतवाढ

संदर्भ: संचालनालयचे पत्र क्रमांक संकीर्ण २०२२/ प्र.क्र.१२९/विशी-५ दिनांक १३/०१/२०२३

महाराष्ट्र शासन, शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०१ यांचे पत्र क्र.

उशिसं/युनिसेफ २०२३/७३२४ दि. २०.०६.२०२३

महाराष्ट्र शासन, शिक्षण c (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०१ यांचे पत्र

क्र.उशिसं/२०२३/७३१५ दि. २०.०६.२०२३

मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग आणि मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
यांच्या जागतिक जलदिन साजरा करण्याबाबतच्या दिनांक ३१ जानेवारी २०२४ रोजीच्या
सूचना.

शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१६ यांचे जागतिक जल दिन (२२
मार्च) उपक्रम महाविद्यालय स्तरावर साजरा करणेबाबत पत्र क्र.उशिसं/UNICEF/मवि-
१/२०२४/९७७ दि. १२.०२.२०२४

महोदय,

संदर्भीय विषयानुसार, महाराष्ट्र शासन राज्यातील १३ जिल्ह्यांतील उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिनस्त
महाविद्यालयांमध्ये 'युवकांच्या(youth students) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचत' हे अभियान
राबविले जात आहे. संदर्भ क्रमांक २ आणि ३ नुसार राज्यातील सर्व जिल्ह्यांतील महाविद्यालयांत ऑनलाईन सेल्फ पेस्ड
(स्वयंगती) कोर्सची(<https://www.mahayouthnet.in/>) अंमलबजावणी सुरू आहे. त्याचप्रमाणे, संदर्भ क्रमांक १ नुसार
निवडक तेरा (१३) जिल्ह्यांमध्ये नैसर्गिक संसाधने व पाण्याची बचत या अभियानांतर्गत सर्व महाविद्यालयांत ग्रीन
क्लब स्थापन करवून विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. पाणीबचतीच्या उपाययोजनांसाठी ग्रीन क्लब च्या
माध्यमातून सात सहज करण्याजोग्या कृतीयोजना राबविणे अपेक्षित आहे. यामध्ये गळक्या नळांची दुरुस्ती, शॉवर
एवजी बादलीने पाणी वापरणे, दात घासताना किंवा दाढी करताना पाणी वाया जाणार नाही याची काळजी घेणे, ग्रामीण
भागात शोष खड्डे व पाझर खड्डे बनविण्यास प्रवृत्त करणे इत्यादी उपक्रम संबंधित महाविद्यालयांतील ग्रीन क्लबने
करणे अपेक्षित आहे.

या अनुषंगाने राज्यातील सर्व महाविद्यालयांत जागतिक जल दिन साजरा करण्याचे सूचित करण्यात येत
आहे. जागतिक जलदिनाच्या निमित्त उपक्रमांची यशस्वी उपक्रम राबविल्याबाबत प्रोत्साहनपर पुरस्कार संदर्भातील
निर्गमित करण्यात आलेल्या परिपत्रकातील ग्रीन क्लब यांना प्रोत्साहनपर पुरस्कार देण्यासंदर्भात आयोजित स्पर्धेत
खालील प्रमाणे काही बदल करण्यात येत आहेत

NSS/DSD
T-2/EST

14/3/24

ग्रीन क्लबने खालील प्रमाणे उपक्रम राबवावे. यासाठीच्या मार्गदर्शक सूचना व पुरस्कारासाठी निवडीचे सुधारित निकष खालील प्रमाणे देण्यात आहेत.

रिल/शॉर्टक्लिडीओ	जागतिक जल दिन आणि पाणी बचतीच्या व्यक्तिगत सवयीमध्ये बदल या विषयावर संबंधित महाविद्यालयातील ग्रीन क्लबच्या माध्यमातून एक रिल/शॉर्ट व्हिडीओ बनवणे. १. मराठी, हिंदी व इंग्रजी इत्यादी भाषेचा वापर करता येईल. २. वेळ मर्यादा:- रिल/शॉर्ट व्हिडीओ दोन(२)मिनिट पेक्षा जास्त वेळाचा नसावा. ३. ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांनी ऑनलाईन गूगल फॉर्मच्या माध्यमातून आपल्या ग्रीन क्लबमधून एक रिल/शॉर्टक्लिडीओ पाठवावे. लिंक:- http://tinyurl.com/WWD-YEWS-Reels 	१. ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांच्या मार्फत प्राप्त रिल/शॉर्ट व्हिडीओ मूल्यांकन: जिल्हा नोडल अधिकारी व संबंधित डिस्ट्रिक्ट रिसर्चर हे प्राप्त रिल/शॉर्ट व्हिडीओ पैकी निवड करून उत्कृष्ट तीन (३) रिल/शॉर्ट व्हिडीओ राज्यस्तरीय निवडीस पाठवतील. २. अभियानाशी संबंधित जिल्हा नोडल अधिकारी व संबंधित डिस्ट्रिक्ट रिसर्चर यांनी निवड करून पाठवलेल्या रिल/शॉर्ट व्हिडीओ मूल्यांकन राज्यस्तरावरील टीम मार्फत केले जाईल. जिल्हास्तरावर ३ तर राज्यस्तरावर ५ उत्कृष्ट रीलना पुरस्कार दिले जातील.
पाणी बचतीवर पोस्टर तयार करणे	जागतिक जल दिन आणि पाणी बचतीच्या व्यक्तिगत सवयीमध्ये बदल या विषयावर पोस्टर बनवणे. पोस्टर हस्तनिर्मित असावेत (डिजिटल पोस्टर स्वीकारले जाणार नाहीत) १. पोस्टरचा आकार A3 असावा २. मराठी, हिंदी व इंग्रजी इत्यादी भाषेचा वापर करता येईल (पोस्टरमध्ये जास्तीत जास्त चित्रांचा वापर असावा, मजकूर कमीतकमी असावा.) ३. ग्रीन क्लब मधील सदस्य यांना सहभाग घेता येईल. ४. ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांनी आपल्या महाविद्यालयात पोस्टर प्रदर्शन स्पर्धेचे आयोजन करावे. ५. ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांनी ऑनलाईन गूगल फॉर्मच्या माध्यमातून पोस्टर पाठवावे. लिंक: http://tinyurl.com/WWD-YEWS-Posters 	ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांनी आपल्या महाविद्यालयात पोस्टर प्रदर्शन स्पर्धेचे आयोजन करून पोस्टरचे मूल्यांकन करावे व त्यातील उत्कृष्ट तीन (३) पोस्टरची निवड करून जिल्हास्तरीय निवडीस पाठवावी. २. ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांच्या मार्फत प्राप्त पोस्टरचे मूल्यांकन जिल्हा नोडल अधिकारी व संबंधित डिस्ट्रिक्ट रिसर्चर करतील व निवड करून उत्कृष्ट तीन (३) पोस्टर राज्यस्तरीय निवडीस पाठवतील ३. अभियानाशी संबंधित जिल्हा नोडल अधिकारी व संबंधित डिस्ट्रिक्ट रिसर्चर यांनी निवड करून पाठवलेल्या पोस्टरचे मूल्यांकन राज्यस्तरावरील टीम मार्फत केले जाईल. जिल्हास्तरावर ३ तर राज्यस्तरावर ५ उत्कृष्ट पोस्टरना पुरस्कार दिले जातील.
दात घासताना किंवा दाढी करताना पाणी वाया जाणार नाही याची काळजी घेणे, ग्रामीण भागात शोध	युवकांच्या (youth students) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचत अभियानात पाणी बचतीच्या सात सहज करण्याजोग्या उपाययोजना बाबत वेळोवेळी प्रशिक्षण व संवाद साहित्य (https://tinyurl.com/YEWS-Resource-Material) पुरविण्यात आले प्रमाणे खालील	प्रात्यक्षिक मध्ये सामील सामील झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या विद्यार्थ्यांनी आपले समुदाय, सोसायटी, कॉलोनी, गाव, इथे केलेली प्रात्यक्षिके

खड्डे व पाझर खड्डे बनविण्यास प्रवृत्त करणे बाबत प्रात्यक्षिक	कृती करता येऊ शकते पाणी बचतीच्या सातही उपाययोजना बाबत चर्चा घडवून आणावी चर्चेअंती प्रात्यक्षिक करणेबाबत कृती आराखडा तयार करण्यात यावा प्रत्येक उपाययोजना बाबत प्रात्यक्षिक करण्यात यावे. उपक्रमातील काही उपाययोजना बाबत प्रात्यक्षिक करण्यात साधनांची व संसाधन व्यक्तींची आवश्यकता असल्यास स्थानीक संसाधनांचा वापर करावा वरील प्रात्यक्षिके आवश्यक ती काळजी घेऊन समुदायामध्ये प्रात्यक्षिके करणे	
ग्रीन क्लब अंतर्गत पाणी बचतीच्या अनुषंगाने राबवण्यात आलेल्या विविध स्पर्धा व कार्यक्रम.		
गळक्या नळांचीदुरुस्ती करणे	कृतीद्वारे 'युवकांच्या (youth students) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याचीबचत' अभियानातील पाणी बचतीची नोंदघेण्यासोबतच महाविद्यालयातील 'पाणी पुरवठासाधनांची (पाण्याच्या टाक्या, नळ, पाईपलाईन, इत्यादी) 'सुनिश्चितता' करवून यावर्षाच्याजागतिक जल दिन संकल्पनेला साध्य करण्यासमदत होईल. यासाठी संबंधित महाविद्यालयांनी वग्रीन क्लबने आवश्यक कार्यवाही करावी. उदाहरणासाठी मुद्दे /टप्पे खालील प्रमाणे १. गळक्या नळांचा/टाक्यांचा शोध २. गळक्या नळातून होणाऱ्या पाण्याच्या नुकसानीचा अभ्यास व नोंद ३. ग्रीन क्लब च्या माध्यमातून महाविद्यालय प्राचार्य व प्रशासन यासोबत गळक्या नळांची, टाकीची व इतर साधनांची दुरुस्ती करण्यासाठी चर्चा व प्रस्ताव ४. गळक्या नळांची दुरुस्ती करणे' सत्र आयोजितकरण्यात यावे. ५. प्रत्यक्षात दुरुस्ती	१. गळक्या नळांची, टाकीची व इतर साधनांची प्रत्यक्षात दुरुस्ती २. गळक्या नळांच्या दुरुस्ती चा अहवाल ३. नळ दुरुस्तीच्या चर्चा आणि प्रत्यक्षात सामील झालेल्या विद्यार्थ्यांची
ऑनलाईन सेल्फ पेस्ट (स्वयंगती) कोर्सबाबत पुरस्कार	१. https://www.mahayouthnet.in/ या साईट वरून विद्यार्थ्यांनी कोर्स करावा २. यासाठी महाविद्यालयात जागृतीपर उपक्रम राबवावे उदा. परिपत्रक, नोटीस, कोर्स बाबतचे साहित्य प्रसार ३. कोर्स पूर्ण केलेबाबत चा अहवाल http://tinyurl.com/WWD-YLCA-Course-Status	१. महाविद्यालयात असलेल्या एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या व त्याप्रमाणात (% मध्ये) कोर्स पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या २. कोर्स पूर्ण केलेबाबत चा महाविद्यालयाचा अहवाल ही स्पर्धा सर्व जिल्ह्यांसाठी खुली आहे
उपक्रम/स्पर्धेचा प्रकार उत्कृष्ट गिन क्लब	तपशील व्हाय वेस्ट वाय ई डब्लू एस ऑप वरील विद्यार्थी नोंदणी व दैनंदिनवापरर. ग्रीन क्लब अंतर्गत पाणी बचतीच्या अनुषंगाने राबवण्यात आलेल्या विविध स्पर्धा व कार्यक्रम 'युथ लीडरशिप फॉर क्लायमेट एक्शन' हाऑनलाईन सेल्फ-पेस्ट कोर्स पूर्ण करणे.	निवडीचे निकष १. व्हाय वेस्ट वरील कॉलेजची रँक (50% गुण) २. ग्रीन क्लब अंतर्गतराबवण्यात आलेल्या विविध स्पर्धा व कार्यक्रम यांचेऑनलाईन गूगल फॉर्मच्या माध्यमातून पाठवलेले अहवाल (25%

आपले उपक्रम व कोर्स पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी आपल्याला पुढील लिंकद्वारे आमच्यापर्यंत पाठवता येईल https://tinyurl.com/YEWS-Green-Club-Action 	गुण) ३. 'युथ लीडरशिप फॉरक्लायमेट एक्शन' हा ऑनलाईन सेल्फ-पेस्ड कोर्स पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी (25% गुण) जिल्हास्तरावर ३ तर राज्यस्तरावर ५ उत्कृष्ट ग्रीन क्लबना पुरस्कार दिले जातील.
--	--

- ग्रीन क्लबच्या अंतर्गत घेण्यात आलेल्या कार्याबाबत अहवाल ऑनलाईन पद्धतीने सदर करण्याचा अंतिम दिनांक १५ मार्च २०२४ ही होती परंतु सुधारित दिनांक २७ मार्च २०२४ असणार आहे.
- जिल्हास्तरीय ग्रीन क्लब प्रोत्साहनपर पुरस्कार निवड जिल्हास्तरीय समिती मार्फत करण्यात येईल या समिती मध्ये संबंधित जिल्ह्याचे तीन सदस्य असतील.

१	जिल्हा नोडल अधिकारी उच्च शिक्षण
२	जिल्हा नोडल अधिकारी तंत्रशिक्षण
३	जिल्हा समन्वयक/ रिसर्चर (ACWADAM, CEE)

- राज्यस्तरीय ग्रीन क्लब प्रोत्साहनपर पुरस्कार निवड राज्यस्तरीय समिती मार्फत करण्यात येईल या समिती मध्ये पाच सदस्य असतील.

१	शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण तथा राज्य कार्यक्रम सचिवालय, अध्यक्ष (प्रोग्राम सेक्रेटरिएट) महाराष्ट्र राज्य, पुणे -१६
२	सहसंचालक तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय पुणे तथा राज्य नोडल अधिकारी तंत्रशिक्षण
३	प्रशासकीय अधिकारी, उच्च शिक्षण संचालनालय तथा राज्य नोडल अधिकारी उच्च शिक्षण
४	प्रतिनिधी, युनिसेफ महाराष्ट्र, मुंबई
५	प्रतिनिधी, अॅडव्हान्स्ड सेंटर फॉर डॉक्टर रिसोर्सेस डेव्हलपमेंट अँड मॅनेजमेंट (अॅक्वाडॅम), पुणे

याप्रमाणे काही बदल करण्यात आलेले आहेत. वरील प्रमाणे उपक्रम राबवून त्याबाबतचा सचित्र अहवाल <https://tinyurl.com/YEWS-Green-Club-Action> या लिंकद्वारे ग्रीन क्लबच्या आक्टिविटी रिपोर्ट लिंकद्वारे दि. २७.०३.२०२४ रोजी पर्यंत सादर करावा, विहित मुदती नंतर आलेल्या अहवालांचा ग्रीन क्लब प्रोत्साहनपर पुरस्काराच्या अंतिम निवड करण्यासाठी विचार करण्यात येणार नाही. वरील बाब आपल्या स्तरावरून अधिनस्त शासकीय/अशासकीय महाविद्यालयांना कळविण्यात यावे.

सोबत:- संदर्भ क्रमांक- ५ जोडले आहे.

 (डॉ. शैलेन्द्र देवळाणकर)

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण तथा
 राज्य कार्यक्रम सचिवालय, अध्यक्ष (प्रोग्राम सेक्रेटरिएट)
 महाराष्ट्र राज्य, पुणे -१६

प्रत माहिती व उचित कार्यवाहीस्तव

- प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मुंबई
- प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मुंबई
- प्रधान सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मुंबई

4. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मुंबई
5. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई
6. डॉ. दत्तात्रय जाधव, सहसंचालक तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय पुणे तथा राज्य नोडल अधिकारी तंत्रशिक्षण
7. प्रशांत मगर, प्रशासकीय अधिकारी, उच्च शिक्षण संचालनालय तथा राज्य नोडल अधिकारी
8. राज्य संपर्क अधिकारी, राष्ट्रीय सेवा योजना (N.S.S.) तथा नोडल अधिकारी
9. मुख्य क्षेत्रीय अधिकारी (CFO), युनिसेफ महाराष्ट्र, मुंबई
10. उमा असलेकर, कार्यकारी संचालक, अँडवान्सड सेंटर फॉर वॉटर रिसोर्सेस डेव्हलपमेंट अँड मॅनेजमेंट (अँक्वाडॅम), पुणे
11. अवधूत अभ्यंकर, प्रकल्प समन्वयक, 'युवकांच्या (Youth) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचतसंयुक्त अभियान'.
12. मधुकर लेंगरे, स्टेट लाइजनिंग ऑफिसर, 'युवकांच्या (Youth) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचतसंयुक्त अभियान'(YEWS)